

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **G. O.,** zastoupený JUDr. Vladimírem Čarňanským, advokátem, se sídlem Vodičkova 41, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 4. 2015, č. j. OAM-670/ZA-ZA15-ZA15-2014, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 10. 2016, č. j. 4 Az 16/2015 – 28,

takto:

I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 10. 2016, č. j. 4 Az 16/2015 – 28, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 22. 4. 2015, č. j. OAM-670/ZA-ZA15-ZA15-2014, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 10 200 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Vladimíra Čarňanského, advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce je státním příslušníkem Nigerijské federativní republiky. Dne 11. 12. 2014 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. V průběhu řízení žalovaný ze systému EURODAC zjistil, že žalobce dne 9. 8. 2008 a dne 9. 8. 2014 zažádal o mezinárodní ochranu v Itálii a dne 28. 10. 2014 ve Švýcarsku. V záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalovaný rozhodl, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná podle § 10a písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, řízení o udělení mezinárodní ochrany se zastavuje podle § 25 písm. i) téhož zákona a státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“), je Italská republika.

[2] Žalobce podal proti napadenému rozhodnutí žalobu, kterou Městský soud v Praze v záhlaví uvedeným rozsudkem (dále jen „městský soud“ a „napadený rozsudek“) zamítl. Neshledal důvodnou žalobní námitku, že v Itálii dochází k systémovým nedostatkům v azylovém řízení (český překlad citovaného nařízení formulačně nepřesně pracuje s termínem „*systematické nedostatky*“, který do svých rozhodnutí přejali žalovaný i městský soud – pozn. NSS). Žalobce dle městského soudu pouze obecně uvedl, že Itálie má v současné době problémy s větším přílivem žadatelů o mezinárodní ochranu. Svá tvrzení ničím nedoložil. Současné problémy Itálie dle městského soudu neznamenají, že by zde bylo dáno riziko nelidského a ponižujícího zacházení. Odkaz na televizní záběry považoval městský soud pouze za osobní hodnocení situace, žádná konkrétní porušení mezinárodních závazků žalobce nedoložil. Městský soud považuje za dostačující a průkazné zjištění provedená žalovaným v době vydání napadeného rozhodnutí. Žalovaný vycházel z rozsudků Soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva a z toho, že Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky nevydal žádné stanovisko, kterým by žádal, aby se členské státy zdržely transferů žadatelů o mezinárodní ochranu do Itálie. Tyto podklady měl městský soud za dostačující k posouzení, zda nenastaly překážky dle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, které by bránily transferu žalobce do Itálie. Městský soud dále neshledal žádná pochybení v postupu žalovaného, pokud jde o určení státu příslušného k posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti napadenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. V obecné rovině namítá, že městský soud nesprávně posoudil skutkovou podstatu, z níž žalovaný vycházel. Konkrétně stěžovatel brojí proti závěru městského soudu o nedůvodnosti námitky, že v případě Itálie existují závažné důvody se domnívat, že zde dochází k systémovým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které by dosahovalo možného rizika nelidského či ponižujícího zacházení. Nesouhlasí s tím, že by jeho námitka byla nepodložená, neboť ji opíral o televizní záběry z míst, kde jsou ubytováni žadatelé o mezinárodní ochranu. Italská vláda veřejně vyčítá státům střední a východní Evropy jejich neochotu přijímat část žadatelů o mezinárodní ochranu a vyhrožuje ukončením odvodu finančních prostředků do rozpočtu Evropské

unie. Z toho stěžovatel dovozuje, že Itálie nezvládá imigraci a nemá dostatek prostředků na zajištění důstojného postavení příchozích cizinců. Dále uvádí, že to, že italské orgány neodpověděly ve lhůtě dvou týdnů na žádost žalovaného o přijetí stěžovatele zpět na území Italské republiky, znamená, že Itálie schválně nehodlá přijímat žadatele o mezinárodní ochranu, kteří se nacházejí na území České republiky. Stěžovatel rovněž namítá, že se městský soud nijak nevypořádal s jeho námitkou, že vzhledem k tomu, že italské orgány o stěžovatelově žádosti o mezinárodní ochranu z roku 2008 zatím nerozhodly, nebudou o ní schopny rozhodnout ani za dalších sem let, v důsledku čehož bude stěžovatel žít nadále v nejistotě.

[4] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti namítá, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany postupoval dle nařízení Dublin III, zákona o azylu a správního řádu, a v podrobnostech odkazuje na obsah správního spisu, a napadeného rozhodnutí. Stížní námitku týkající se systémových nedostatků v italském azylovém řízení považuje za neurčitou a obecně formulovanou, kterou je třeba odmítnout jako spekulativní a irelevantní, podobně jako námitku, že Itálie nedodržela dvoutýdenní lhůtu dle čl. 25 odst. 2 nařízení Dublin III schválně. K existenci systémových nedostatků v italském azylovém řízení opakuje to, co uvedl v napadeném rozhodnutí. Doplňuje, že Evropský soud pro lidská práva v rozsudku *Tarakhel proti Švýcarsku* zdůraznil, že situaci v Itálii nelze přirovnat k situaci v Řecku v době rozhodování ve věci *M. S. S. proti Belgii a Řecku*. Transfery do Itálie soud neoznačil za obecně nemožné, nýbrž pouze konstatoval, že je třeba zkoumat se zvláštní opatrností, zda se mimořádně zranitelným osobám dostane zacházení odpovídající jejich situaci. Stěžovatel není nezletilou osobou a není ani součástí širší rodiny. Žalovaný ve správním řízení po individuálním posouzení stěžovatelova případu nezjistil žádné objektivní a aktuální informace, které by potvrzovaly jakékoli riziko porušení mezinárodních závazků. Stížní námitky tyto závěry nijak nevyvracejí. Dle ustálené judikatury Ústavního soudu musí jednání dosáhnout určitého minimálního stupně závažnosti, aby je bylo možno považovat za mučení či nelidské nebo ponižující jednání ve smyslu čl. 3 Evropské úmluvy. Závěrem žalovaný upozorňuje, že stěžovatel ve správním řízení zatajil skutečnost, že v minulosti žádal o mezinárodní ochranu v Itálii a Švýcarsku, a dokonce tvrdil, že v těchto zemích nikdy nebyl.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, a shledal, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel [§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem a namítá přípustné kasační důvody [§ 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.]. Kasační stížnost je tedy přípustná.

[6] Nejvyšší správní soud se dále zabýval tím, jestli kasační stížnost svým významem převyšuje vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být odmítnuta jako nepřijatelná. Interpretací pojmu *„přesah*

vlastních zájmů stěžovatele“ se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (dostupném stejně jako ostatní zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se dle výše uvedeného usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[7] Stěžovatel v zásadě namítá nesprávnou aplikaci čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení Dublin III opírající se o nedostatečně zjištěný skutkový stav věci, na jehož základě městský soud dospěl k závěru, že přemístění stěžovatele do Itálie je možné. Stěžovatel tedy namítá takové zásadní pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotně právního postavení a které navíc nelze z hlediska posouzení přijatelnosti kasační stížnosti *prima facie* vyloučit. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná.

[8] Důvodnost kasační stížnosti vážil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), přičemž takovou vadu shledal.

[9] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, nejsou-li v odůvodnění rozhodnutí uvedeny důkazy, na jejichž podkladě správní orgán dovodil své závěry, je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Nejsou-li součástí správního spisu důkazy, ze kterých správní orgán vycházel, nemá skutkový stav, který vzal správní orgán za základ svého rozhodnutí, oporu ve spise ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003 – 51, publ. pod č. 638/2005 Sb. NSS). Brání-li tyto vady přezkoumání napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů, je krajský soud povinen rozhodnutí zrušit, byť by tyto vady nebyly v žalobě výslovně namítány (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 – 84, publ. pod č. 2288/2011 Sb. NSS). Neučiní-li tak, zatíží řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé; k takové vadě přihlíží Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti z úřední povinnosti (§109 odst. 4 s. ř. s.).

[10] Podle čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení Dublin III, „[*n*]*ení-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát*“, přičemž třetí pododstavec dále stanoví, že „[*p*]*okud podle tohoto odstavce nelze provést přemístění do žádného členského státu určeného na základě kritérií stanovených v kapitole III*

ani do prvního členského státu, v němž byla žádost podána, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, se stává příslušným členským státem".

[11] Citované ustanovení reaguje na to, že přestože je Společný evropský azylový systém, jehož je nařízení Dublin III zásadní součástí, vybudován na vzájemné důvěře mezi členskými státy a na předpokladu, že zacházení s žadateli o azyl v každém členském státě splňuje požadavky Listiny základních práv EU, Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, nelze vyloučit, že tento systém v praxi narazí v určitém členském státě na závažné funkční problémy, a bude zde tudíž dáno riziko, že žadatelé o mezinárodní ochranu budou v případě přemístění do tohoto členského státu vystaveni zacházení, které je neslučitelné s jejich základními právy. V rámci dublinského systému tudíž nelze přemisťovat žadatele o mezinárodní ochranu do zemí, v nichž azylové řízení nebo podmínky přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu vykazují natolik závažné, tedy systémové nedostatky z hlediska závazných standardů Společného evropského azylového systému (zejména směrnic Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, 2011/95/EU nebo 2013/32/EU), že by zde v případě přemístění žadatele do dané země dublinského systému vzniklo riziko nelidského či ponižujícího zacházení s tímto žadatelem rozporné s požadavky zejména čl. 4 Listiny základních práv EU, resp. čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jak byly konkretizovány v judikatuře obou evropských soudů, tedy Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva (přímo k možnosti vzniku takové újmy v rámci uplatňování dublinského systému srov. zejména rozsudky velkého senátu Soudního dvora ze dne 21. 12. 2011 ve věci C-411/10 a C-493/10, *N. S. a M. E.*, ze dne 14. 11. 2013 ve věci C-4/11, *Puid*, a ze dne 10. 12. 2013 ve věci C-394/12, *Abdullahi*, a dále rozsudky velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 1. 2011 ve věci *M. S. S. proti Belgii a Řecku*, stížnost č. 30696/09 a ze dne 4. 11. 2014 ve věci *Tarakhel proti Švýcarsku*, stížnost č. 29217/12), a to ať již přímo v zemi, do níž má být žadatel přemístěn, anebo - z důvodu absence řádného posouzení jeho žádosti - v zemích třetích, včetně případně i země jeho původu.

[12] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu musí být úvaha správního orgánu týkající se možnosti přemístění žadatele ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení Dublin III obsažena v každém rozhodnutí o přemístění žadatele, bez ohledu na to, do jaké země má být žadatel přemístěn (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014 – 27, či ze dne 12. 9. 2016, č. j. 5 Azs 195/2016 - 22). Vzhledem k tomu, že žalovaný se možnou existencí systémových nedostatků musí zabývat z úřední povinnosti, považuje Nejvyšší správní soud za nezbytné toto posouzení důkladně přezkoumat, a to přesto, že stížní i žalobní námitky stěžovatele k systémovým nedostatkům italského azylového řízení a podmínek přijetí byly značně obecné (nicméně z nich bylo patrno, kam jimi stěžovatel míří). Současně je třeba upozornit, že přestože žaloba proti rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany podléhá stejným pravidlům jako jiné žaloby proti rozhodnutí správního orgánu, judikatura zde akceptovala určitý nižší standard požadavků na přesnost vyjádření žalobního bodu vyplývající z toho, že žalobci jsou cizinci handicapovaní mj. jazykovou bariérou (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2010, č. j. 2 Azs 10/2009 – 61). Navíc v případech, kdy by striktní aplikace § 75 odst. 2 s. ř. s.

vedla k porušení principu *non-refoulement*, je dle judikatury Nejvyššího správního soudu rovněž zapotřebí vykročit mimo rámec žalobních bodů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs 75/2005 - 75; či již zmiňované usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 79/2009 - 84).

[13] Kritéria dle čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení Dublin III zajišťují ochranu práv žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří jsou považováni za obzvlášť znevýhodněnou a zranitelnou skupinu vyžadující zvláštní ochranu (již zmiňované rozsudky Evropského soudu pro lidská práva *M. S. S. proti Belgii a Řecku* a *Tarakhel proti Švýcarsku*). Na druhou stranu je však třeba dbát zachování podstaty a cílů dublinského systému, jenž má vést ke stanovení jasné a proveditelné metody umožňující rychlé určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu a k racionalizaci posuzování žádostí o mezinárodní ochranu v rámci Evropské unie vyznačující se absencí vnitřních hranic. S těmito cíli by tak nebylo slučitelné, kdyby sebemenší porušení výše uvedených právních předpisů Společného evropského azylového systému vedlo ke zmaření přemístění žadatele o mezinárodní ochranu do primárně příslušného členského státu (již zmiňovaný rozsudek Soudního dvora *N. S. a M. E.*). Nicméně v případě, kdy zde existují silné indicie závažných funkčních problémů v určitém členském státě, úvaha správního orgánu musí být důkladná, komplexní a aktuální.

[14] Problematičnost situace žadatelů o poskytnutí mezinárodní ochrany v Itálii je, i když jen v obecné rovině, všeobecně známou skutečností, a to především z důvodu nepřetržitého přílivu žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří se již po několik let dostávají do Evropské unie přes Středozemní moře. Dle bodu 13 odůvodnění rozhodnutí Rady (EU) 2015/1601 ze dne 22. 9. 2015, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka, od počátku roku 2015 do dne vydání výše citovaného rozhodnutí Rady dorazilo do Itálie nelegálně přibližně 116 000 migrantů. Během května a června roku 2015 odhalila agentura Frontex 34 691 případů nedovoleného překročení hranic a v červenci a srpnu pak 42 356 těchto případů, což představuje nárůst o 20 %. Z rozhodovací činnosti Evropského soudu pro lidská práva vyplývá, že v Itálii panuje zásadní nedostatek ubytovacích kapacit a podmínky přijetí se vlivem masového nárůstu počtu žadatelů o mezinárodní ochranu značně zhoršily (již zmiňovaný rozsudek ve věci *Tarakhel proti Švýcarsku*). Existuje tedy vážná obava o schopnosti italských orgánů tento vysoký počet žadatelů o mezinárodní ochranu zvládnout při současném zachování závazků plynoucích ze Společného evropského azylového systému. Posouzení žalovaného týkající se existence závažných důvodů se domnívat, že zde dochází k systémovým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů, tak musí svou důkladností odpovídat vážnosti situace v daném členském státě.

[15] Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že Itálie je členem Evropské unie, státní moc zde dodržuje právní předpisy a lidská práva a je schopna zajistit dodržování lidských práv a právních předpisů i ze strany nestátních subjektů. Itálie ratifikovala a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách a umožňuje činnost právnickým osobám, které dohlížejí na dodržování těchto práv. Je považována za bezpečnou zemi původu nejen Českou republikou, nýbrž i ostatními státy Evropské unie. Rovněž skutečnost, že v Itálii ročně požádají o udělení mezinárodní ochrany tisíce

uprchlíků, svědčí dle žalovaného o neexistenci obav žadatelů o mezinárodní ochranu z tamního azylového systému. Na úrovni Evropské unie, ať již jejích jednotlivých výkonných orgánů či Soudního dvora EU, ani ze strany Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí pro členské státy Evropské unie nebo Rady Evropy, které by jednoznačně deklarovalo systémové nedostatky řízení ve věci mezinárodní ochrany a přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu v Itálii, dosahující dokonce rizika nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu Listiny základních práv Evropské unie. Rovněž Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, jako nejvyšší orgán odpovědný za dohled nad dodržováním a naplňováním Ženevské úmluvy a Newyorského protokolu, nevydal žádné stanovisko požadující, aby se členské státy Evropské unie zdržely transferu žadatelů o mezinárodní ochranu do Itálie, jak to učinil například zcela jednoznačně v případě Řecka. Dále žalovaný poukázal na stanovisko Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky k situaci v Itálii z července 2013, dle kterého se tamní situace zlepšuje.

[16] Takovéto vypořádání kritérií dle čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení Dublin III Nejvyšší správní soud neshledává dostatečným. Za zcela zásadní považuje skutečnost, že žádná z odkazovaných zpráv či stanovisek není součástí správního spisu. Zjištění, která žalovaný z citovaných zpráv učinil, jsou pouze stručně reprodukována a nemají oporu ve správním spise. Tato vada pak znemožňuje soudům závěry žalovaného jakkoli přezkoumat. Dále je třeba úvaze žalovaného vytknout, že jediná dostatečně specifikovaná zpráva vážící se k poměrům v Itálii je datována do července 2013, takže ji rozhodně nelze považovat za aktuální. Vzhledem ke značnému vývoji v členských státech nejvíce zatížených migrační krizí je aktuálnost podkladů rozhodnutí zcela zásadní pro řádné zjištění skutkového stavu. Nejvyšší správní soud upozorňuje, že Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky není jediným možným zdrojem informací o stavu azylového řízení a podmínek přijetí v členských státech. Při posuzování kritérií dle čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení Dublin III je možno vycházet rovněž ze zpráv o členských státech projektu AIDA či z dalších informací poskytovaných evropskou sítí nevládních organizací zvanou ECRE, která situaci v členských státech podrobně a průběžně monitoruje. Vycházet lze i z informací od diplomatických misí České republiky, ze zpráv Evropské komise o hodnocení dublinského systému či z dokumentů vydávaných mezinárodními nevládními organizacemi Amnesty International, Human Rights Watch či Pro Asyl. Pro úplnost je třeba poznamenat, že jak vyplývá z již zmiňovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 195/2016 – 22 či z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2016, č. j. 2 Azs 98/2016 – 35, žalovaný používá zcela totožnou argumentaci v případě posouzení existence systémových nedostatků v italském azylovém řízení jako v případě jiných členských států, např. Maďarska. Tato skutečnost svědčí o tom, že k posouzení této zásadní otázky dochází zcela formálním a mechanickým způsobem.

[17] Žalovanému je třeba přesvědčit (byť by bylo jistě přesvědčivější uvést dané argumenty již v odůvodnění napadeného rozhodnutí, a nikoli až ve vyjádření ke kasační stížnosti), že podle Evropského soudu pro lidská práva nelze situaci v Itálii srovnávat se situací v Řecku v době vynesení rozsudku *M. S. S. proti Belgii a Řecku*, kdy nevyhovující podmínky v Řecku existovaly ve velkém rozsahu a dosahovaly alarmujících rozměrů, a proto ze strukturálního hlediska nemohou přijímací podmínky v Itálii samy o sobě

představovat překážku pro veškeré návraty žadatelů o mezinárodní ochranu do tohoto členského státu (již zmiňovaný rozsudek *Tarakhel proti Švýcarsku*, bod 114 - 115). To nicméně nezbavuje žalovaného povinnosti důkladného posouzení kritérií dle čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení Dublin III na základě aktuálních a doložených informací, které musejí být součástí správního spisu. Rovněž je třeba se žalovaným souhlasit, že oproti rodině se šesti dětmi v případu *Tarakhel proti Švýcarsku* je stěžovatel mladým dospělým mužem, který nemá na území Evropské unie žádné rodinné závazky a je v dobrém zdravotním stavu (viz žádost o udělení mezinárodní ochrany, č. l. 13 správního spisu). Tyto skutečnosti jsou významné pro posouzení porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Základním pravidlem, které je aplikováno napříč všemi případy pod tímto ustanovením, je to, že „*špatné zacházení musí dosáhnout minimální úrovně závažnosti, pokud má spadat do působnosti čl. 3. Posouzení tohoto minima je, z podstaty věci, relativní; závisí na všech okolnostech případu, jako je doba trvání zacházení, jeho fyzické a psychické účinky, a v některých případech, pohlaví, věk a zdravotní stav oběti atd.*“ (rozsudek pléna Evropského soudu pro lidská práva ze dne 18. 1. 1978 ve věci *Irsko proti Spojenému království*, č. stížnosti 5310/71). Vzhledem k výše uvedeným individuálním okolnostem není třeba situaci stěžovatele považovat za zvlášť ztíženou, jako tomu bylo v případě rodiny T., a není proto nutné získat individuální záruky od italských orgánů o podmínkách přijetí stěžovatele. To však neznamená, že žalovaný nemusí nejprve důkladně posoudit aktuální situaci azylového řízení a obecných podmínek přijetí v příslušném členském státě.

[18] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal, že žalovaný zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností a vadou řízení spočívající v tom, že skutkový stav, který vzal za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisech, přičemž obě vady řízení bránily přezkoumání napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů, a městský soud byl tedy povinen napadené rozhodnutí zrušit [§ 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.]. Vzhledem k tomu, že tak neučinil, zatížil řízení před soudem vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[19] Nad rámec nezbytného odůvodnění Nejvyšší správní soud uvádí, že městský soud rovněž pochybil v tom, že při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí. Podle již zmiňovaného rozsudku č. j. 5 Azs 195/2016 – 22 „[*e*]*xistenci závažných důvodů se domnívat, že v jiném členském státě dochází k systémovým nedostatkům azylového systému ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení č. 604/2013, posuzují správní soudy podle skutkového stavu ke dni svého rozhodnutí*“. Jedině tímto způsobem lze zajistit respektování zásady *non-refoulement* ať již ve smyslu čl. 4 a 19 Listiny základních práv EU, resp. čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, nebo (v poněkud jiné podobě) dle čl. 33 Ženevské úmluvy.

[20] K tvrzené nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku spočívající v nevypořádání námitky, že vzhledem k tomu, že italské orgány o stěžovatelově žádosti o mezinárodní ochranu z roku 2008 zatím nerozhodly, nebudou o ní schopny rozhodnout ani za dalších sem let, Nejvyšší správní soud pro úplnost uvádí, že rozhodnutí krajského soudu nemusí nutně reagovat na každou dílčí žalobní argumentaci, nýbrž postačí, pokud obsahuje

takové odůvodnění, které z logiky věci vyvrací uplatněné námitky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013 – 25). Stěžovatelova argumentace v žalobě spočívala v tvrzené existenci systémových nedostatků v italském azylovém řízení a podmínkách přijetí žadatelů, kterou městský soud určitým způsobem vypořádal. To, že se opomněl vyjádřit k dílčí námitce stěžovatele (která byla navíc zcela hypotetická), nemohlo založit nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud rovněž podotýká, že námitka, že italské orgány nereagovaly na žádost o převzetí schválně, je čistě spekulativní, nepodložená žádnými důkazy, a vzhledem k výše uvedenému závěru ani nebylo nutné se jí blíže zabývat.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[21] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto napadený rozsudek zrušil (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). Protože již v řízení před městským soudem byly dány důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že za použití § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. současně zrušil i je a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Zruší-li Nejvyšší správní soud i rozhodnutí správního orgánu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento správní orgán vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.]. V navazujícím řízení bude žalovaný povinen doplnit správní spis o aktuální podklady dokládající současný stav italského azylového řízení a podmínek přijetí a přezkoumatelným způsobem vypořádat, zda zde existují závažné důvody se domnívat, že v Itálii dochází k systémovým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které by dosahovalo možného rizika nelidského či ponižujícího zacházení.

[22] Nejvyšší správní soud je posledním soudem, který o věci rozhodl, a proto musí určit náhradu nákladů celého soudního řízení. Vzhledem k tomu, že stěžovatel se žalobou domáhal zrušení napadeného rozhodnutí, je nutno považovat ho za úspěšného účastníka. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. má úspěšný stěžovatel právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V nyní posuzované věci byly provedeny tři úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Mezi tyto úkony spadá převzetí a příprava zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu], podání žaloby ze dne 25. 5. 2015 jakožto písemného podání ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], jež učinil zástupce stěžovatele v řízení před městským soudem. V rámci řízení o kasační stížnosti přiznal Nejvyšší správní soud stěžovateli náhradu nákladů řízení za jeden úkon ve věci samé – kasační stížnost ze dne 2. 11. 2016 [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Nejvyšší správní soud stěžovateli nepřiznal náhradu za návrhy na přiznání odkladného účinku žalobě a kasační stížnosti, jež byly jejich součástí, neboť nebyly podepřeny jakoukoli argumentací. Neobsahovaly žádné důvody pro jejich přiznání ani v nich stěžovatel neuvedl nic k újmě, která by mu mohla vzniknout, pokud nebude odkladný účinek přiznán. Za jeden úkon přísluší částka 3100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a náhrada

hotových výdajů činí podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu 300 Kč za jeden úkon. Od placení soudních poplatků byl stěžovatel ze zákona osvobozen. Celkem tak náklady řízení tvoří 10 200 Kč za právní služby (třikrát 3400 Kč). Jelikož zástupce stěžovatele nedoložil, že by byl plátcem daně z přidané hodnoty, jde o částku konečnou. Celkovou částku nákladů řízení ve výši 10 200 Kč je žalovaný povinen zaplatit stěžovateli v přiměřené lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. listopadu 2016

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu